

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Franciszek
Nazwisko: Krzesak
Miejsce urodzenia: Korbielów
Data urodzenia: 30-12-1922
Imię ojca: Mateusz
Imię matki: Magdalena
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta śledztwa przeciwko Franciszkowi Krzesakowi i innym. Zatrzymany przez Wydz. III WUBP w Krakowie 06.04.1948 roku za współpracę z oddziałem „Sztubaka”. Przy zatrzymaniu przeprowadzono rewizję. Śledztwo przeciwko niemu prowadził oficer śledczy WUBP w Krakowie Marian Szpiega. Śledztwo było prowadzone „pod przymusem”, a ponadto po jego zakończeniu nie otrzymał do podpisania protokołu ze śledztwa i nie mógł się z nim zapoznać. Skazany 29.07.1948 przez WSR w Krakowie na 5 lat więzienia. Akta zawierają m.in. oświadczenie z ujawnienia Franciszka Krzesaka. Ujawnił się 10.03.1947 przed PUBP w Żywcu ze swojej przynależności do Narodowej Organizacji Wojskowej w czasie II wojny światowej. Broń zdał. Otrzymał zaświadczenie nr 43213. Materiały po realizacji procesowej złożono w Archiwum Wydz. II WUBP w Krakowie. Przerejestrowano 05.03.1968 do nr 461/III.	Akta o sygn. IPN Kr 07/389 (471/III).	
Akta prokuratorskie przeciwko Franciszkowi Krzesakowi i innym osobom związanym z organizacją Antoniego Bieguna "Sztubaka". Postanowienie o tymczasowym aresztowaniu wydał 08.04.1948 wiceprokurator WPR w Krakowie mjr Piotr Smolnicki. Osadzony w Więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie. Akt oskarżenia został sporządzony w Wydziale Śledczym WUBP Kraków 31.03.1948. Oskarżony z art. 14 par. 1 Dekretu z 13.06.1946 w związku z art. 86 par. 2 KKWP, tj. o to, że „w grudniu 1947 r. od osk. Bieguna Antoniego (...) do nieujętego Blachury Michała przewoził listy konspiracyjne, następnie w początkach stycznia 1948 r. tegoż Blachurę Michała i nieujętego Laszczaka Juliana, członków NZW (...) ukrywał w Korbielowie (...) w domu swoich sąsiadów”. Akt oskarżenia został zatwierdzony 06.07.1948 przez prokuratora WPR w Krakowie kpt. mgr. Jerzego Pauli i przekazany do Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie.	Akta o sygn. IPN Kr 111/1278 (Pr 679/48).	Piotr Smolnicki v. Józef Holender, wiceprokurator WPR w Krakowie, został skazany w 1951 roku przez NSW na 8 lat więzienia za współpracę z Kripo podczas pobytu w getcie krakowskim i zdegradowany z ppłk. do szeregowca.

Sprawa przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie przeciwko Franciszkowi Krzesakowi i innym. Rozprawa odbyła się 23-26.07.1948. Składowi sędziowskiemu któremu przewodniczył ppłk Julian Polan-Haraschin. Na rozprawie Krzesak częściowo przyznał się do zarzucanych mu czynów, w tym do przewożenia listów konspiracyjnych. Wyrokiem z 29.07.1948 skazany na 5 lat więzienia. Osadzony w Więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie. Przeniesiony 15.09.1948 do Centralnego Więzienia w Rawiczu, 30.08.1951 do Więzienia w Strzelcach Opolskich, 08.09.1951 do Ośrodka Pracy Więźniów (dalej OPW) w Strzelcach Opolskich, 07.12.1951 do Więzienia Sosnowiec-Radocha, 14.12.1951 do OPW w Miłowicach, a następnie do OPW w Siemianowicach. Na posiedzeniu niejawnym 13.11.1952 WSR w Krakowie postanowił zwolnić warunkowo Krzesaka z odbycia pozostałej części kary. Zwolniony z OPW w Siemianowicach 19.11.1952.	Akta o sygn. IPN Kr 110/2622 t. 1-2 (Sr 609/48, Pr 679/48).	Julian Polan-Haraschin - zbrodniarz komunistyczny, odpowiedzialny za wydanie ponad 65 wyroków śmierci na żołnierzy podziemia niepodległościowego (zob. więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Julian_Polan-Haraschin). Oskar Karliner (wł. Szyja Karliner), ur. 10.05.1907 w Drohobyczu, zm. 08.12.1988 w Tel Awiwie – prokurator wojskowy, zastępca Prezesa Najwyższego Sądu Wojskowego w latach 1949-1953, odpowiedzialny za mordy sądowe – więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Oskar_Karliner
--	--	--

Sprawa Obiektowa (SO) krypt. "Akademia", prowadzona przez Wydział III WUBP/KWMO w Krakowie w latach 1945-1969, dotycząca rozpracowania osób związanych z AK z terenu woj. krakowskiego. Akta zawierają m.in. meldunki specjalne, wykazy, statystyki, materiały administracyjne powiatowych urzędów bezpieczeństwa dot. akcji ujawnienia żołnierzy podziemia niepodległościowego od lutego 1947. Franciszek Krzesak figuruje w meldunkach PUBP w Żywcu w wykazie ujawnionych, jako członek oddziału NOW z grupy "Brzezińskiego".	Akta o sygn. IPN Kr 075/18 t. 39 (29/OB).	
--	--	--

Charakterystyka nr 52 sporządzona przez Wydział "C" KWMO w Krakowie w 1978 roku, dotycząca Narodowej Organizacji Wojskowej z terenu powiatów: Wadowice i Żywiec. Wraz z powiatem Bielsko w czasie okupacji niemieckiej były one częścią Inspektoratu krypt. „Bagno” , później „Brzoza”. Niezwłocznie po zajęciu Wadowic przez Armię Czerwoną 26.01.1945, zostały tam zorganizowane KPMO oraz PUBP. Zgodnie z praktyką podziemia niepodległościowego do tych instytucji przeniknął cały skład NOW z tego terenu. Przy wstępowaniu do służby, żołnierze NOW podawali się za byłych żołnierzy AL. Objęli oni kierownicze stanowiska, szczególnie w Referacie Śledczym oraz w Referacie do Walki z Bandytyzmem PUBP w Wadowicach, a także w KPMO. W tym okresie na terenie w/w powiatów ukształtował się Inspektorat NOW, którego kierownictwo przejął Jan Kęsek ps. „Mieczysław”. Kierownictwo spraw wojskowych przejął jego brat – Władysław Kęsek, ps. „Igniewicz”. Równocześnie zorganizowano obwód NOW nr 88, który nazwano Batalionem „Włócznia”. Obejmował on teren powiatu wadowickiego. W obwodzie wadowickim przez cały okres istnienia było 29 członków NOW, a w obwodzie żywieckim 49. Już w październiku 1945 zostali aresztowani przez WUBP w Krakowie Jan i Władysław Kęskowie. Działalność NOW na tym terenie była dobrze zakonspirowana i komuniści potrzebowali aż 8 lat (do 1953 roku) do jej rozbicia. Następowo ono stopniowo w wyniku akcji zbrojnych, rozpracowania (sprawa agenturalnego rozpracowania krypt. „Owiap”, sprawa obiektowa krypt. „Szczerb”) oraz poprzez ujawnienie się żołnierzy NOW po ogłoszeniu przez komunistyczne władze kolejnych amnestii. Akta zawierają kwestionariusz osobowy Franciszka Krzesaka, który występuje jako żołnierz NOW, ujawniony przed PUBP w Żywcu w 1947 roku.

Akta o sygn. IPN Kr 074/51 t. 1-2 (52/X).

Charakterystyka nr 178, sporządzona przez Wydział "C" KWMO w Katowicach w latach 1972-1975, dotycząca organizacji niepodległościowej Henryka Flamego ps. „Bartek”. W 1944 roku złożył on przysięgę żołnierza Narodowych Sił Zbrojnych. Po wkroczeniu Armii Czerwonej do Czechowic, realizując zalecenia dowództwa NSZ, Flame ujawnił się ze swoim oddziałem i zachowując struktury konspiracyjne, objął stanowisko komendanta miejscowego komisariatu MO. Na przełomie kwietnia i maja 1945, zagrożony dekonspiracją i aresztowaniem, przeszedł do tzw. drugiej konspiracji. W okresie od maja 1945 do lutego 1947 był dowódcą VII Okręgu NSZ - największego zgrupowania niepodległościowego na Śląsku Cieszyńskim i jednocześnie najdłużej działającego Zgrupowania NSZ. Organizacja ta, składająca się z kilku oddziałów, przeprowadziła w sumie 340 akcji zbrojnych, w których doprowadziła m.in. do: rozbicia 12 posterunków MO, 5 placówek UBP, 3 placówek LWP oraz do likwidacji 11 członków PPR, 11 milicjantów, 4 funkcjonariuszy UB, 6 żołnierzy LWP, 3 żołnierzy czechosłowackich, 1 członka ZMW, 1 żołnierza sowieckiego oraz innych osób, w tym współpracowników bezpieki. Jego najgłośniejszą akcją było zajęcie 03.05.1946 Wisły, w której została przeprowadzona defilada żołnierzy NSZ z okazji Święta Konstytucji. Zgrupowanie „Bartka” zostało rozbite w wyniku ubeckiej prowokacji („Operacja Lawina”). Pomimo ujawnienia 11.03.1947, Flame został zamordowany 01.12.1947 w Zabrzegu pod Czechowicami przez milicjanta – Rudolfa Dadaka. Sprawca uniknął odpowiedzialności (po kilkumiesięcznym pobycie w szpitalu psychiatrycznym), a faktycznych zleceniodawców nie udało się ustalić i – tym bardziej – pociągnąć do odpowiedzialności. Akta zawierają kwestionariusz osobowy Franciszka Krzesaka, który występuje jako żołnierz „organizacji NSZ, grupy zbrojnej >Sztubaka<”. Skazany za to przez WSR w Krakowie 29.07.1948 na 5 lat więzienia.

Akta o sygn. IPN Ka 057/174 t. 1-4.

Charakterystyka Zgrupowania "Bartka" znajduje się także pod sygn. IPN BU 0174/179 t. 1-5. Zob. także: https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Flame <https://podziemiezbrojne.ipn.gov.pl/zol/teksty-historyczne/880>

Charakterystyka oddziału niepodległościowego, dowodzonego przez Antoniego Bieguna "Sztubaka". Oddział ten wchodził w skład VII Okręgu NSZ Śląska Cieszyńskiego, którym dowodził Henryk Flame, ps. "Bartek". Oddział powstał w lipcu 1945 roku w Kamesznicy, pow. Żywiec. Jego terenem działania był powiat żywiecki. Dowódcą oddziału Antoni Biegun, ps. "Sztubak" zorganizował podgrupy, którymi dowodzili: "Gwóźdź", "Szary", "Szczupak", "Waldemar". Zastępcą "Sztubaka" został Franciszek Kuźma, ps. "Wilczek". Oddział przez cały okres swojego istnienia liczył w sumie 104 żołnierzy oraz 35 współpracowników. Dokonał 45 akcji przeciwko komunistom, w tym m.in.: likwidacji funkcjonariuszy PUBP w Żywcu: Aleksandra Sochackiego i Franciszka Tomalczyka oraz ataku i opanowania posterunków MO w Jeleśni oraz Cięcinie-Węgierska Górka. W tym ostatnim przypadku posterunek już uprzednio był opanowany przez żołnierzy podziemia niepodległościowego. "Sztubak" ujawnił się w marcu 1947 wraz z 40 żołnierzami i wyjechał na Ziemie Zachodnie. Po otrzymaniu wiadomości o zastrzeleniu Flamego "Bartka" zaczął ukrywać się u proboszcza parafii Krzyżowa, ks. Stanisława Kozłowskiego. Razem z Włodzimierzem Dobiją rozpoczął tworzenie nowej organizacji niepodległościowej o nazwie "Narodowy Związek Walki". Dokonała ona jednej akcji przeciwko komunistom, a w styczniu 1948 została rozbita. "Sztubak" został aresztowany 24.02.1948. Akta zawierają kwestionariusz osobowy Franciszka Krzesaka, który występuje jako ujawniony żołnierz NOW „Brzezińskiego” oraz pomocnik oddziału Sztubaka, skazany 29.07.1948 przez WSR w Krakowie na 5 lat więzienia.

Akta o sygn. IPN Kr 074/6 (6/X).

Charakterystyka nr 125 sporządzona przez Wydział "C" KWMO w Krakowie w latach 1980-1981, dotycząca oddziału partyzanckiego „Narodowy Związek Walki”, dowodzonego przez Włodzimierza Dobiją, ps. "Groźny". Przywódcą ideowym oddziału i jego inspiratorem był Antoni Biegun ps. „Sztubak”. Oddział działał w okresie od listopada 1947 do stycznia 1948 na terenie powiatów: żywieckiego, bialskiego i bielskiego i liczył w sumie 14 żołnierzy oraz 7 współpracowników. Oddział był jeszcze w fazie organizacyjnej, miał charakter kadrowy i przeprowadził tylko jedną akcję przeciwko sekretarzowi PPR w Komorowicach 02.01.1948. Jeszcze w styczniu 1948 został rozbity, wszystkich żołnierzy aresztowano, natomiast ostatni współpracownik NZW został zatrzymany w czerwcu tego roku. Akta zawierają kwestionariusz osobowy Franciszka Krzesaka, który występuje jako pomocnik tej organizacji.

Akta o sygn. IPN Kr 074/124 (125/X).
Charakterystyka tego oddziału znajduje się również pod sygn. IPN BU 0172/125.